

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XVI. Dominica XIV post Pentecosten. Philomela Concertans.
Thema. Respiciite volatilia cœli. Nonne vos magis pluris estis illis? Matth.
6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

DISCURSUS XVI.

Dominica XIV. post Pentecosten.

Philomela Concertans.

T H E M A.

Respicite volatilia cœli. Nonne vos magis pluris estis illis? *Matth. 6.*

S Y N O P S I S.

<p>I. Ut pro acceptis beneficijs gratissimus insinuat Christus exemplo volatiliū, quæ prout possunt gratitudinem exercent.</p> <p>II. Primas inter hæc tenet Philomela, quæ cantu concertat cum sui similibus, & docet juniores, cujus imitatione & magni æquæ ac parvi, liberi & discipuli grati esse debent ijs à quibus accipiunt beneficia.</p> <p>III. Sic Alphonsus Rex, sic Alexander M. sic Augustus Cæsar noluerunt beneficijs vinci sed rependere accepta.</p> <p>IV. Sic subditi concertare debent gratitudine cum superioribus, Magistratibus, Domi-
Dom. Pars II.</p> | <p>nis, hæc enim est felicitas Communitatum.</p> <p>V. Et filij parentibus, de quibus dubium an possint ex æquo grati esse. Conari saltem debent, uti Alphonsus Rex Aragonum.</p> <p>VI. Ciconia id illos docere debet, quæ senio confectos parentes foveat; uti Eneas, & filia quæ carceratos parentes suis uberibus sustentarunt.</p> <p>VII. Discipuli quoque Magistris, gratitudinem debent, qualem, Alexander M. & Aristoteles, & M. Antonius, & Gratianus Augustus, aliique retulerunt.</p> <p>VIII. Omnes denique à quocunque beneficijs affecti, ut plura
Cc 200</p> |
|--|--|

volatilia præeunt, Aquile præsertim, quarum una trituratori vitam servavit, altera præcipitato Aristomeni se supposuit, ut sine offensione in scrobem caderet.

IX. Ipse adeo Corvus aliqui symbolum Ingratitudinis proponitur Ingratis ut ab eo quasi pœnitentiam discant, quia Noëmo ingratus compensavit

Elia & Paulo eremite ministrando panem.

X. Fringilla, Grues idem docent, ut homo erubescat si benefactori suo gratus non sit.

XI. Unde cum ingratus sit deterior fera, emittendum ut quam gratissimos nos exhibeamus ijs qui nobis benefaciunt.

Respicite volatilia cœli. Nonne vos magis pluris estis illis. *Matth. 6.*

I.

Beneficia qui præstat, ut vicèversa recipiat mercatorem agit & usurarium. Per se honestum est benefacere, & cum ab alio acceperis, per se quoque honestum est gratitudinem exhibere. Demereris nomen benefici, si inde remunerationem expectas, unde beneficium te præstitisse existimas. Apud Juristas *Donatio remuneratoria non est propriè donatio*, igitur & donatio facta causa remunerationis. Et contractus illi *Do, ut des; do ut facias; facio, ut des; facio ut facias*: vocantur contractus innominati, quasi non mereantur nomen, quia sunt mutux usuræ. Nihilominus etsi benefactor non debeat quærere ex beneficio lucrum aut vicariam remunerationem, accipientis debitum est ob acceptum beneficium gratum esse. Deus nullo non momento congerit in nos beneficia, nec potest à nobis ullam expectare remunerationem;

l. Aquilius ff. de donat.

nem ; nostri tamen muneris est pro gratijs & beneficijs rependere *gratias*, & conari exercere gratitudinem eo modo quo possumus. Id nobis in hodierno Evangelio Christus insinuat cum ad aves & volatilia cœli nos ablegat, ut illis instructoribus non tam nimiam sollicitudinem de rebus temporalibus deponamus, quàm ut discamus pro beneficijs & quotidianis alimentis gratias agere. Sic quippe ad hunc textum ratiocinatur S. Ambrosius : *Respicite volatilia cœli. Aves ergo propter viles escas gratias agunt, tu pretiosissimis epulis pasceris, & ingratus es? Quis igitur non erubescat sensum hominis habens, sine Psalmorum celebritate diem claudere, & eius gloriam non versusum dulcedine personare, cuius laudem volucres modulata cantilenâ pronuntiant?* De gratitudine erga Deum superiore sermone egimus : hodie libet disserere de gratitudine erga homines, & juxta monitum Christi aves pro exemplo proponere, ut ipsæ nos doceant quomodo erga benefactores nostros gerere nos debeamus. Et cum sit magna inter aves & homines disparitas, vel hinc confundantur ingrati, si minus præstent quàm aves. Itaq; *Respicite volatilia cœli. Nonne vos magis pluris estis illis.*

II. Inter canoras aves facilè primatum obtinet *Philomela*, cuius cantum accuratissimè describit Plinius, & vocat *dignam miratu avem. Primum tanta vox in tam parvo corpusculo, tam pertinax Spiritus. Deinde in una perfecta musicæ scientia modulatus editur sonus, & nunc continuo Spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto, promittitur revocato, infuscatur ex inopinato: interdum & secum ipse murmurat: plenus, gravis, acutus, creber, extensus, ubi visum est vibrans:*

C c 2

sum-

S. Ambros.
in cap. 1.
Malach.

Plin. lib.
10. c. 29.

summus, medius, imus: brevitervq; omnia tam parvulis in faucibus, quæ tot exquisitis tiliarum tormentis ars hominum excogitavit. &c. CERTANT inter se palamq; animosa contentio est. Vidæ morte finit sæpè vitam, Spiritu prius deficiente, quàm cantu. Meditantur alie juveniores, versusq; quos imitentur accipiunt. Audit discipula intentione magna & reddit, vicibusq; reticent. Intellegitur emendatæ correctio, & in docente quedam reprehensio. Dum lego CERTANTES, dum lego JUNIORES, dum lego DISCIPULAS, gratitudinem mihi imaginor æqualium in æquales, minorum in maiores, liberorum in parentes, discipulorum in Magistros. O quàm insigne CERTAMEN est cum quis accepto beneficio à magno viro, conatur pro viribus se gratum exhibere obsequijs, servitijs, aut saltem si aliter nequit, grata accepti memoriâ! quàm egregiè CERTANT inter se amici, ne mutuis officijs alter alteri cedat: Filij, ut parentibus, discipuli ut Magistris suis gratum animum exhibeant. Sed neq; Magnates ab hoc CERTAMINE exempti.

*Panormit.
lib. de ge-
stis Alph.
Cæl. Rho-
dig. l. 7.
c. 28. ant.
leæ.*

III. De Alphonso Rege Aragonum memorat Panormitanus quod à nullo unquam passus sit se vinci gratitudinis officio. Idem de se gloriari solebat Alexander Magnus. Et est hæc virtus dignissima Principe, ut benefacta remuneret, nec patiat sibi exprobrari quod in privatis & humilibus personis turpe est, gratias non retulisse. Unde reprehendit nonnemo quorundam magnatum probrosum vitium, quod à quibus acceperunt beneficia, ne grati esse cogantur, neque tamen videantur ingrati, illis imputant crimina, à quibus absolvi est loco compensationis. *Nolunt aliqui libertatem suam*

suam cuiquam fieri obnoxiam, sed artes querunt, quibus se ab obligatione liberos efficiant. Apud illos plus potest minima quedam offensus, quam maxima collata illis beneficia. Gratitude affectus onus videtur, vindicta verobilem exonerat. Qui eiusmodi sunt utuntur Beneficijs tanquam floribus, tamdiu gratis, quamdiu recentibus: Magni animi est nolle vinci. Unde Augustus egregio facinore se veterano militi gratum exhibuit. Vocatus in jus miles periclitabatur; adit Cæsarem, rogat, ut sibi velit adesse, Cæsar electum è comitatu virum dedit, eique litigatorem commendavit. Hic miles vociferans: At non ego Cæsar, periclitante te Actiaco bello Vicarium quæsi, sed pro te ipse pugnavi, simulque detexit cicatrices. Erubuit ad hæc Cæsar, atque ipse descendit in advocationem, veritus ne & superbus, & ingratus videretur. In referenda gratia debemus imitari agros fertiles, qui plus multo adferunt quam acceperunt. Inquit Cicero. Quod vel maximè decet magnos respectu inferiorum, ut eos ad laudabile CERTAMEN provocent, suisque beneficijs moveant ad alacrius præstanda plura & majora obsequia.

IV. *Respicite volatilia Cæli.* Vos etiam minores, ut sitis grati majoribus, Principibus, Magistratibus, Dominis, qui pro vobis dies noctesque vigilant, & solliciti sunt, De *Philomela* commentus est Poëta, quod Boream fugiens & mare transvolatura dorso Delphini infederit, qui eius cantus suavitate delinitus, innocens animalculum securè ad portum deportaverit. Principes & Magistratus suos subditos portant in dorso, defendunt in periculis, supportant eorum infirmitatem, contra hostes tutantur: dignum est ut gratitudinis officio illis

Cc 3

cor-

Saoned.
Symb. 4.
ap. suon.
Paris Di-
gest. Sap.
To. 4. f.
52.

Sueton. ap.
Man. A-
popht.

Cic. lib. 1.
de offic.

Philipp.
Epigr.
Anthol.
49. Cassin.
Symb. lib.
6.

Plut. in
Moral.

correspondeant subditi, & quod voce non satis possunt, obedientia & fidelitate compensent. *Qui in eadem vehuntur navi* (ait Plutarchus) *& in iisdem militant tentorijs, sese mutuo ferant oportet: sic qui in Republica.* Magistratus vigilantia & boni publici cura, subditi obsequio & æquanimitate invicem **CERTENT**. Felix illa civitas, & Communitas, in qua tale **CERTAMEN** est, quia facile vincit in **CERTAMINE** contra hostes. Rogatus Solon quomodo civitas in optimo statu degeret, respondisse fertur: Si cives quidem Magistratui obediant, Magistratus verò legibus. Unde Archidamas aiebat Spartam feliciter regi, quod ibi Magistratum imperio cives, potestati legum ultro se submitterent **Magistratus**: quod est **CERTARE** de obsequio. Gratus est suo Principi subditus, qui recta jubenti obtemperat, & non minus sollicitus est ut obsequia cumulet, quam Princeps ut eum favoribus prosequatur. Sic **CERTAVIT** Augustus Imperator cum Cinna perduelli, quem in secreto detectæ Conspirationis arguens recepit in gratiam, inquires; *Ex hodierno die inter nos incipiat amicitia; CONTENTAMUS* utrum ego meliori fide vitam tibi dederim, an tu mihi debeas. Ingratissimus futurus erat Cinna si iterum rebellaret.

Stob. ser.
41.
Juo Paris.
To. 4. fol.
153.

Lycosth. de
Clement.

Sen. lib. 3.
de Benef.
c. 29.

V. *Respicite volatilia cæli*, etiam Filij parentibus titulo gratitudinis obligati, quam licet omni contentione persequemini, vix assequemini. Sapiens Seneca movet quæstionem: *An aliquando liberi maiora beneficia dare parentibus suis possint, quam acceperint?* Et cum in utramq; partem sese differvisset, eo tandem progreditur, ut suadeat, sperare posse liberos, si multa & magna beneficia rependant pro

ijs

ijs quæ acceperunt à parentibus, fore ut eos vincant beneficijs ; & rationem assignat : *Alacrior erit pietas, si ad reddenda beneficia cum vincendi spe venerit. Id si patribus idem volentibus contigerit, unde CERTAMEN tam optabile, unde tantam felicitatem parentibus, ut fateantur seipsos filiorum Beneficijs impares ? Nisi hoc ita judicemus, excusationē damus liberis, & illos seigniores ad referendam gratiam facimus, quibus stimulos adijcere debemus, & dicere : Hoc agite optimi juvenes, proposita est inter parentes ac liberos honesta CONTENTIO, dederint maiora, an receperint. Non desunt tam pulchro CERTAMINI duces. &c.* Atq; ut recensitos nonnullos à Seneca præteream, provocare nos debent ad imitationem Christianorum exempla. Alphonsus Rex Aragonum ægro patri lectica vecto factus obvius ex equo desiliit, paratus etiam suis humeris eum tollere si aliter deportari non posset, pedes lecticam comitatus est, nec Procerum exemplo qui equites latera stipabant moveri potuit, ut ipse quoq; conscenderet equum. *Alij ô Pater (inquiens) ipsi viderint, quid ad se attineat; ego verò adduci nunquam potero, quia Regem, quia Patrem, eumq; ægotum pedibus sequar.* Toletanus quispiam aurifaber à Petro Rege Castellæ ob falsas suspiciones ad mortem damnatus erat. Filius amore paterno compulsus precibus & lacrymis tamdiu institit, ut ipse pro patre occumberet, quod & impetravit. Duorum fratrum mira in parentes pietas apud Catanenses celebratur. Hi Ætna latè quondam incendijs grassante, parentes senio confectos, patrem alter, alter matrem humeris sustulerunt, ut periculo eriperent. Cumq; pressi pio onere tardius progredierentur, ut à sequacibus ignibus urgerentur nihil de

Ibid, c. 36.

*Panormit.
lib. 2. c.
28. de
reb. Al-
phons.*

*Fulgos.
lib. 5. cap.
4.*

de pietate intermiserunt. Res mira ! flammæ illis propinquæ se per medium secuerunt, donec illi transirent, quæ postmodum nihilominus coierunt.

Senec. cit.
cap. 38.

Nulla vi Verborum (ait iterum Seneca) *nulla ingenij facultate exprimi potest, quantum opus sit, quam laudabile, quamq; nunquam à memoria hominum exiturum, posse hoc dicere : Parentibus meis parui, cessi ; imperio eorum siue æquum siue iniquum fuit obsequentem submissumq; me præbui, ad hoc unum contumax fui, ne beneficijs vincerer. CERTATE* obsecro vos, *Et fusi quoq; restituite aciem. Felices qui vicerint, felices qui vincuntur. Sic solent vinci & vincere PHILOMELÆ. CERTANT* inter se, palamq; animosa contentio est.

VI. *Respicite volatilia cœli.* Si canoram Philomelam voce & gratiarum actione imitari detrectas, factò saltem imitare etiam alitem Ciconiam, quæ educata à parentibus ijs vicem reddit cum senuerint ; collocat quippe eos in suo nido, veteres penas extrahit, ut novæ succrescant, alimenta ministrat, & calore fovet : De his Hugo Victorinus : *Quantum temporis impenderint foetibus educandis, tantum & ipsæ invicem à pullis suis aluntur.* Et Hugo Cardinalis : *Parentes decrepitos pascit, sed parens prius eam educavit.* Unde occasione desumpta Scipio Bargalius volens exprimere gratitudinem liberorum in parentes, pinxit duas juvenes ciconias, quæ fovebant & alimentabant seniores, adjecto lemmate : *PAR PARI REFERUNT.* Et in idem collimans D. Salvator Caraduccius Canonicus Lateranensis pinxit Ciconias juvenes, quæ portabant in dorso senes parentes, desumpto lemmate ex Æneide : *Non gravat iste labor.* Hac pietate Æneas patrem Anchisem, alij alios sublevarunt. Illa multis sæculis celebrantur quod

Cæsar Ripa in Iconal.

Hugo Victor. lib. 1. de best.

cap. 42.

Hugo Cardinal. in Epi. 2.

Cor. cap.

13.

Scip. Bargal. ap.

Picinell.

Mund.

Symb.

Saluat.

Carduces ap. eund.

Æneid. 2.

quod filiæ altera patrem altera matrem in carceribus, ubi fame perituri erant, longo tempore inviventes suo lacte præbitis ad fugendum uberibus paverint. Romæ C. Quinctio & M. Acilio Coss. matrem ingenuam ad capitale supplicium damnatam invisens filia deprehensa est ubere suo lactasse, teste Plinio. *Ignobilis puerpera supplicij causa carcere inclusa matre, cum impetrasset aditum à Janitore semper excussa ne quid inferret cibi, deprehensa est uberibus suis alens eam. Quo miraculo matris salus donata filiæ pietati est, & ambæ perpetuis alimentis. Et locus ille eidem consecratus est Deæ, Templo pietatis extructo in illius carceris sede.* Alia item filia apud Valerium Maximum Cimonem patrem custodiæ traditum, jam ultimæ senectutis, velut infantem pectori suo admotum aluit. Quis neget has CERTASSE cum parentibus uter alteri plus deberet?

Plin. lib.
7. cap. 37.

Valer.
Max. lib.
5. c. 4.

VII. *Respicite volatilia cæli.* Vos quoq; discipuli ut vestris grati sitis Præceptoribus & Magistris. Ut ait Philosophorum Princeps: *Magistris, Dijs, & parentibus, non potest reddi æquivalens:* non tamen prætermittendum est omne officium si par vel æquivalens referri non potest. Inter *Philomelas: Audit DISCIPULA intentione magna & reddit: Quasi vicem referens CONCERTANDO.* Expertus hoc ipse Aristoteles in suo discipulo Alexandro Magno, qui ita suspexit Præceptorem suum, ut tanti faceret & pluris quàm parentem, quia huius beneficio habuit (ut ipse solebat dicere) quod viveret, illius verò quod honestè viveret. Idem Aristoteles Platonem Magistrum eo loco habuit, ut aram in templo ei dicaret, statuæq; eius subscripserit: Hunc esse illum quem probi omnes meritò debe-

Arist. lib.
9. Ethic.

Plut. in
Alex.

Crinit. ap.
Beyl.

Dom. Pars II.

D d

ant

Capitol.
in Vit.
cap. 3.

Sigon. lib.
8. Imp.
Occid.

Laërt. lib.
4. cap. 2.

Suidas.

Sen. de
Benef. lib.
6. c. 16.

aut imitari, & commendare. M. Antoninus, teste Capitolino: *Tantum honoris Magistris suis detulit, ut imagines eorum aureas in larario haberet, ac sepulchra eorum aditu, hostijs, floribus semper honoraret.* Cum Junio Rustico Stoicæ disciplinæ omnia communicavit publica privataq; consilia, cui etiam ante Præfectos Prætorio semper osculum dedit. Gratianus Augustus Aufonium Burdegalem Præceptorem suum Consulem creavit hæc ad eum rescribens: *Consilium meum ad Deum retuli, eius auctoritati obsequutus, te Consulem designavi, declaravi, & priorem nuncupavi, trabeam palmatam tibi misi, in qua Divus Constantius pater noster intextus est. Solvi quod debui, & adhuc debeo quod solvi.* Cum Dionysius Platoni diceret: *Aliquis auferet tibi caput:* adstans Præceptor Xenocrates: *non prius,* inquit, *quàm istud;* suum caput ostendens, Crito Atheniensis scripsit defensionem Socratis, gratus suo Magistro discipulus. Quid ista congero? Magnum sæpè discipulus Magistro præstiterit beneficium, si non noceat, vel impediatur ne alij noceant. *Audit Discipula intentione magna & reddit.* Videor mihi audire unam similem PHILOMELAM CONCERTANTEM, quæ grata voce reddit quod acceperat. *Præceptor Sollicitus assedit* (inquit Seneca) *ad suspecta tempora occurrit. Nullum ministerium oneri illi, nullum fastidio fuit. Et in docendo & laborem, & tedium tulit, præter illa, quæ præcipientibus in Commune dicuntur, aliqua instillavit, ac tradidit: hortando bonam indolem erexit, & modo laudibus fecit animum, modo admonitionibus discussit desideria. Et. Ingratus sim, nisi illum inter gravissimas necessitudines diligo.* Apud Hebræos Thalmudici præcipiunt, ut est apud Novarinum: *Assurgendum Magistro*

stro quàm lungè videri potest. & Quicumq; coram Magistro suo nou stat impius vocatur, vitam suam decurtat, & doctrinæ obliuiscitur.

Novar.
Sched.

VIII. Respicite volatilia cœli. Omnes qui beneficia à quocūque recipitis, ut reddatis. Non eo quidem conferuntur ut reddantur, sed nostrum est reddere, quia collatæ sunt. Qui beneficium dat, quid proponit? Quærit Seneca, & respondet: Prodesse ei cui dat. Non enim sibi invicem aliquid reddi voluit, aut non fuit beneficium sed negotiatio. Ingratus tamen erit qui nihil reddiderit, & ne memoriam quidem retinuerit. Ad antidora quisque naturaliter obligatur, ut tradunt leges. Iphis animalibus ratione carentibus hoc insitum est. Et ne recedamus à volucris cœli, quæ nobis universim hodie commonstrat Christus: Meminit Plinius Aquilæ miram gratitudinem exhibentis Virgini à qua fuerat educata. Est, inquit, percelebris apud Seston urbem Aquilæ gloria: educatam à Virgine, retulisse gratiam; aves, mox deinde venatus aggerentem. Defuncta postremò in rogam accensum eius iniecisse sese, & simul conflagrasse. Magis admiranda est alterius Aquilæ gratitudo de qua Ælianus narrat. Decem & sex viri frumentum in area tritabant in maximis solis ardoribus. Mittunt sitibundi unum è suo numero, ut aquam de proximo hauriret fonte: habebat is in manu messoriam falcem, & in humeris situlam gestabat. Ubi ad fontem venit, videt ibi Aquilam cum serpente luctantem, & ab eo iam iam strangulandam. Arrepta ergo falce serpentem diffecat, & Aquilam periculo liberat: haurit deinde aquam & defert socijs, qui avidissimè bibunt: ipse verò ultimò bibiturus erat. Circumvolabat interim Aquila, & cum videret servatorem

Sen. lib. 2.
de benef.
c. 31.

L. 25. §.
Consultit.
ff. de pe-
tit hered.

Plin. l. 10.
c. 5.

Ælian.
lib. 17. c.
37. de a-
nimal.
Crates
Pergan.
lib. 5.

suum admove re labris poculum, repente involavit
 in poculum ut potio effunderetur. Ille quod gravi-
 ter sitiret indignatus, ait: Hancne gratiam tuo con-
 servatori refers? Dum hæc loquitur sitibundus,
 convertit se ad socios, & videt ex venenata potio-
 ne palpitantes, extremum efflare Spiritum. Ser-
 pens ut conijcere licebat veneno fontem imbuerat.
*Itaq; redemptionis præmium, ei qui se conservasset Aquila
 cum pari salute compensavit.* Gratæ pro beneficijs
 Aquilæ; illa verò spontè misericors de qua Paulas-
 nias. Fortè Spartani Aristomenem virum justissi-
 mum in præaltam foveam Ceaden dictam injustè
 præcipitem egerant. *Advolasse Aquilam dicunt que
 cadentis corpus passis alis subiens, ita illum libera-verit, ut
 omni ex parte illæsus, ad eius barathri ima delatus fue-
 rit.* Hæc agunt quæ carent ratione, & homo ratio-
 nalis creatura sæpe est *homini lupus*, cum deberet vi-
 ceversa esse *homo homini Deus!* Beneficia libenter,
 citò, & copiosa accipimus, reddimus, gratiam illi-
 benter, tardè, parcè, & sæpè nullam. Et hæc fuit
 prima legum condendarum occasio, ut observavit
 Polybius. *Legum, inquit, & Juris cuiq; præscribendi
 initium fuit tum filiorum in parentes, cum beneficio asse-
 ctorum in benefactores manifesta ingratitude, ab omni-
 bus hominibus communi voce damnata.* Nempe novis
 vinculis opus erat, quibus natura satis non erat. So-
 lo naturæ instinctu sunt gratæ bestiarum.

Pausan.
lib. 4.

Polyb. lib.
6.

IX. *Respicite volatilia cæli.* In omni penè tam
 quadrupedum quàm reptilium genere signa grati-
 tudinis deprehenduntur, sed ego sisto in volatili-
 bus cæli, & ijs qui beneficiorum immemores, vel
 nihil pro ijs reddunt, vel reddere differunt, vel pla-
 nè malum pro bono reddunt. *Corvum* exhibeo In-
 gra-

gratitudinis Symbolum. *Respicite.* Paulus Arefius describens Ingratum pingit Corvum marinum, de quo refert Olaus Magnus quod ubi supra herbas vel frondes confederit, conspurcando eas arefacit, ob id ingritudinis vitio notatus. Ferunt etiam Corvos ingratos esse suis parentibus. Quos senio confectos vocant, non uti Ciconiæ sovent, sed habemus in sacris literis delineatam Corvi ingritudinem. Noë finito diluvio emisit Coryum ceu speculatorem, qui licet una cum cæteris volatilibus in arca durante diluvio habuerit alimenta, non est tamen reversus ad arcam, quod habet speciem ingritudinis. Sed cur ego ingratis Corvum monstro? an ut ab eo discant ingritudinem, & porrò pergant beneficiorum oblivisci? vel ea procrastinare & differre corvina voce CRAS CRAS? Non ideo; sed ut vel à Corvo ratione carente discant expiare, & (ut ita dicam) pœnitentiam agere de ingritudine. Nostis quod Eliæ Prophetæ corvus servierit deferendo panem, & idem Paulo primo Eremitæ multis annis alimentum attulerit, cur non potius columba, cur non Aquila, aut alia nobilior avis? cur voluit Deus ut hoc præstaret Corvus mali omnino, & rapax animal? nempe ut compensaret, quod in servitio Noë exhibendo quasi deliquerat, & quam debebat uni gratitudinem, alteri exhiberet. Non est hæc mea intentio, sed S. Augustini, qui ita fatetur: *Corvis ministerium Prophetæ præcipitur, ut culpam quam in diluvio commiserat, purgare illa avis videretur; dum fidelis minister efficitur Eliæ, qui negligens ac fallax fuerat Noë.* Ita si quis in vitium ingritudinis incidit, si non ut, *Philomela Concertavit* cum benefactore, saltem ut Corvus concertet, purgando

Aref. lib. 6. Imp. 178. Olaus Magnus lib. 19. c. 23.

S. Aug. de mirab. script. lib. 2. c. 25.

do culpam quam admisit, & quod neglexit studeat compensare.

X. *Respicite volatilia cæli.* Adhuc se jungunt PHILOMELÆ nostræ, aliæ volucres officiosæ, & pro acceptis beneficijs gratæ, quæ merito & ingratos homines confundant, & ad pulcherrimæ virtutis Gratiitudinis officium excitent. Non adduco autem fringillam cuius meminit Camerarius, quod assuefacta dimitti consueverit ex cavea, & alijs aviculis in aëre volitantibus se commiscere, easque ad suam caveam adducere ut caperentur, *Videtur autem* (inquit ille) *nutritio suo eam gratiam referre voluisse, ut prædam nonnunquam ceu compensationem sustentationis præstitæ redderet.* Non adduco Gruem Hispani militis apud Busbequium, quæ nutritio suo maxima ostendebat amoris indicia, euntem ubique comitabatur, demulceri se patiebatur, stanti adstabat; Accipitrem accipite pro exemplo, de quo plures memorant, quod in regionibus frigidis capiat sibi alias aves (passeres nonnulli existimant) calidioris naturæ, quas nocte in nido retinet ut eorum calore foveatur, & sequenti mane licet jejunus & famelicus, tamen velut beneficij accepti memor, liberas dimittat. Exclamare nunc libet cum S. Ambrosio: *Quis non erubescat gratiam benè de se merentibus non referre, cum videat etiam bestias refugere crimen ingrati? Et ille impertita alimonie servant memoriam, tu non servas salutis acceptæ.*

XI. Quare magni æquè ac parvi, æquales pariter & conditione diversi si respiciant volatilia cæli, meritò eorum exemplo ad gratitudinem excitari debent, memores quod inter ipsos & feras magnam naturæ discrimen intercedat; *Nonne vos ma-*

gis

*Camer. p.
2. hor.
succif. c.
81.*

*Busbeq.
Ep. 3.*

*Beyrl.
Theat. lit.
G. Grat.*

*Picinell. l.
4. symb.
num. 287.
Lud. Gra-
nat symb.
p. 1. c. 17.
S. Ambr.
Hexaom.
lib. 6. c. 4.*

gis pluris estis illis? Unde Æneas Sylvius ingratos non quibuscunq; feris sed immanibus comparat. Scio non esse homines, sed atroces immanesq; feras, qui non his semper afficiuntur à quibus beneficia receperunt. Utiq; immanes feræ, cum nonnullæ mitiores feræ gratitudinem exerceant. Econtra verò Quid honestius quàm gratum esse? ait Seneca. Dicamus & nos cum illo: Omnia facienda sunt, ut quàm gratissimi simus: nostrum enim in hoc bonum &c. Virtutum omnium pretium in ipsis est. Non enim exercentur ad præmium: rectè facti fecisse merces est. Gratus sum, non ut alius mihi libentius præstet, priori irritatus exemplo, sed ut rem jucundissimam ac pulcherrimam faciam. Gratus sum, non quia expedit, sed quia juvat. Et quidem si ingratum memori benefactor beneficiorum magnitudine coëgerit, non ero tamen prorsus ingratus, si gratitudinis officijs CONCERTAVERO. In hoc mutuum officiorum CERTAMINE utrumq; gloriosum est vinci & vincere: quod de Philomela, sive verum sive ingeniosè excogitatum cecinit quondam Favianus Strada, & alij post illum. Ferunt enim citharædum sub frondosa arbore confedisse, & attemperatis chordis suave melos fallendo temporis exorsum, cum id audiens è vicino nido advolavit Philomela, & par pari referre ausa, quidquid citharædus luderet, arguto sono imitata est. Delectatus hoc CERTAMINE citharædus, aliud & aliud iterabat melos, & illa aliud & aliud pertinax imitatrix respondebat. Exhausto demum lapsa spiritu, cum ille chordas ferire non desineret, mortua supra citharam concidit.

Maxima victricis præmia victa tulit.

*Nam cadit in plectrum, dignum sortita sepulchrum
Non potuit tumulo nobiliore frui.*

Sic

*Æn. sylv.
Epist. 98.*

*Sen. de
Benef. lib.
4. c. 19.*

*Sen. Ep.
81.*

*Engelgr.
Cæli P. I.*

Sic nos Principibus, parentibus, Magistris, superioribus, amicis & quibuscunq; beneficia nobis conferentibus grati sumus, quoad vivimus, Deo imprimis, *cuius laudem volucres modulata cantilena pronuntiant.* Amen.

*S. Ambrosius in
cap. 7.
Malach.*

DISCURSUS XVII.

Dominica XV. post Pentecosten.

Horologium Achaz.

T H E M A.

Ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suæ. Et ait: Adolescens tibi dico surge, *Luc. 7.*

S Y N O P S I S.

<i>I.</i> Licet tempus elapsum irrevocabile sit, possunt nihilominus senes juventutis suæ annos reparare, & reinvenescere si velint.	<i>II.</i> Designatur hoc in Horologio Achaz, in quo sol retrocedendo umbram proiecit decem gradibus, quia probi recuperant tempus elapsum, & Deus illis vitam prorogat, impijs abbreviat.	<i>III.</i> Unde impiorum dies desinunt in vanitate nec computantur pro vita, sicut Semelis suo inscripsit sepulchro septem solos vitæ annos reputans quibus vivit ab aula liber.
<i>IV.</i> Achaz improbus perdidit decem gradus, quos recuperavit probus Ezechias, cui etiam opponere licet Anastasium Imperatorem ante tempus sublatum. Conservandum tempus, ut diutius vivamus.	<i>V.</i> Sed temporiperda solliciti tant-	